Там, де є профорганізації, контроль - дієвий
Відбулося досить серйозне засідання обласної робочої групи з питань легалізації виплати зарплати і зайнятості населення, в якому взяв участь голова правління Пенсійного фонду України Олексій Зарудний.
Голові Федерації профспілок Кіровоградської області Максиму Баланенку теж було що сказати щодо тіньової зайнятості та зарплати «в конвертах», які серед масових порушень трудових прав працівників посідають чи не перші місця. «Хочу відразу сказати, що там, де є профспілкова організація таких порушень практично не має. Тож не випадково багато роботодавців намагаються за всяку ціну позбутися профспілок. Зрозуміло, що їм не потрібні організації, які категоричні проти таких порушень в оформленні трудових відносин, котрі пояснюють людям, з якими проблемами вони можуть зіштовхнутися в подальшому. На жаль, зараз так склалось, що іноді й сам працівник не зацікавлений в отриманні «білої» зарплати. Краще отримати міні- малку, солідну субсидію, ще і зарплату в «конверті». Мовляв, пенсія ще далеко і все може змінитись, а виживати потрібно зараз. Сприяє цьому і наше недосконале податкове законодавство: відсутність неоподаткованого мінімуму, прогресивної шкали оподаткування. П'яту частину зарплати сплачує кожен працюючий: і той, хто отримує мінімалку, і той, хто - десятки тисяч. Допоки так буде – боротися із цими порушеннями дуже важко».
Так, профспілкові організації не допускають випадків приховування зайнятості й оплати праці, проте, зазначив Максим Баланенко, є інші проблеми, з якими доводиться боротися. А саме: цивільно-правові договори з працівниками, які виконують постійні роботи, необґрунтований перевід на неповний робочий час. Конкретні обмеження із цих питань вносяться до колективних договорів і угод. «Дякуючи Головному управлінню Пенсійного фонду України, з яким маємо Угоду про співпрацю, отримуємо достовірну інформацію із цих питань і можемо оперативно реагувати на неї, усувати порушення. Але це лише на тих підприємствах, де діють профспілкові організації. Де їх немає, основна надія на Державний контроль. Проте, Кабінет Міністрів крутить державним контролем як «циган сонцем». Зараз слово «перевірка» інспектор праці не може застосовувати, здається, якби не профспілки, його вже давно б не було».
На переконання голови ФПО, сьогодні головна мета профспілок при укладанні угод і колдоговорів: забезпечення гідних умов праці, своєчасної виплати зарплати, продуктивної зайнятості, гідного соціального захисту. За даними членських організацій торік в області укладено 1705 колективних договорів, що охопили всі підприємства, де діють первинні профспілкові організації. Обов'язковим для профкомів завданням було встановлення колдоговорами мінімальної місячної тарифної ставки на рівні галузевих угод. Ця норма колдоговорів переважно виконується. Це в значній мірі сприяло росту номінальної зарплати у звітному році на 46,6 відсотка. Але цей відсоток був би набагато вищим, якби всі роботодавці дотримувались норм галузевих угод, якби Державна служба з питань праці визнавала недотримання цієї норми порушенням законодавства. У державі ж головна гарантія – мінімальна зарплата. А що сьогодні 3723 грн., якщо фактичний прожитковий мінімум для працездатної особи в квітні ц. р. становив 4213 грн.?
Не міг не сказати Максим Баланенко й про те, що діюче законодавство практично

знищило престижність зарплати. Тепер в основу формування оплати праці поставлено не мінімальну зарплату, а прожитковий мінімум. На сьогодні це - 1762 гривні для працездатної особи, а до мінімальної зарплати практично включені всі доплати, надбавки. А головне - допущена повна зрівнялівка і майже третина працівників Кіровоградщини отримує зарплату менше фактичного прожиткового мінімуму.
Зважаючи на високий рівень інфляції, зниження платоспроможності працівників, профспілкові організації, представляючи інтереси трудових колективів у колдоговірних переговорах, добиваються підвищення суми витрат, спрямованих на соціальний розвиток працівників, на запровадження не передбачених законодавством пільг і виплат працівникам і членам їхніх сімей. Тобто, профспілки намагаються постійно нагадувати бізнесу про його соціальну відповідальність. Для області це надважливо: адже на 294 тисяч пенсіонерів припадає 192 тисячі найманих працівників, які повинні заробити їм пенсію. Крім того, профспілкова сторона наполягає на підвищенні доходів найманих працівників і працюємо над збереженням їхньої чисельності. Це дві взаємопов'язані величини. Мала зарплата спонукає людину шукати роботу в іншому місці, де платять більше.
Торік мало місце міграційне скорочення 1,7 тисячі населення. І ця тенденція характерна в цілому для України. Одним із пріоритетів у роботі профспілок - забезпечення своєчасної виплати зарплати. В результаті реалізації низки заходів профспілкових організацій удалось практично ліквідувати борги із зарплати на підприємствах, де діють профспілкові організації. На сьогодні, залишилось два боржника. Один з них дуже проблематичний: ТДВ «Світловодське кар'єроуправління». На думку Максима Балаценка, спільними зусиллями керівництва товариства, соціальних партнерів борги ліквідувати можна. «Доручення Прем'єр-Міністра щодо виявлення та усунення фактів прихованої зайнятості є правильним, але, на наш погляд, воно не повинно замикатися лише на усуненні фактів – треба виявляти причини, які спонукають до цих порушень. Це справа соціальних партнерів: влади, роботодавців і профспілок».
Прес-центр ФПО